

ELŐSZÓ

Két olasz írói centenárium, tizenkét magyar és két olasz italianista tizenöt tanulmánya: ezek kötetünk fő statisztikai adatai. A külföldi kortárs vagy közelmúltbeli irodalom ismertsége, ennek mélysége nem kis mértékben attól függ, kik közvetítenek a nyelvek és kultúrák között, hiszen még nem jöhetett létre általánosan elfogadott, irányadó értékrend. Gyakran a közvetítők, fordítók ízlése szabja meg, mi válik azonnal ismertté egy másik országban. A kiadók mellett ebben fontos szerepük van az egyetemeknek. A történelem nyilván korrigálhat, bár ez sem mindig egyszerű kérdés, Ariosto teljes *Orlando*-fordítására például félezer évet kellett várunk. Elio Vittorini és Cesare Pavese neve azonban ismerősen csenghet a hazai olvasók fülében, hiszen mindkettőtől több regény, novella és más írás is megjelent magyarul.

A kötet anyagát képező, a Szegedi Tudományegyetem Olasz Tanszéke által szervezett konferencia célja kettős volt. 21. századi szemmel, a mai olasz kritika eredményeinek ismeretében áttekinteni az életműveket és hatásukat, és ezen túlmenően új értelmezést adva felmutatni a hazai szakmának és az olvasóközönségnek a művek számunkra való jelentőségét, érdekességét. Sőt, reméljük, a jövődöbéli fordítóknak is tudtunk ötletet adni. Mindkét író megérdemli a korábbinál sokkal nagyobb figyelmet Magyarországon is: nehéz idők tanúi voltak, akik zseniális alkotásaikban nagyon fontos dolgokat tudtak mondani az emberről, nagyságáról, elesettségéről, álmairól, az olasz (vidéki) életről és tájról.

A tanulmányok szerzői többségükben nagy egyetemeken ismert professzorai, tanárai: Budapest, Debrecen, Pécs, Róma, Szeged. Három írás foglalkozik Vittorinivel, főleg eszmetörténeti szempontból elemezve tevékenységét, kilenc Pavésével, ezekben fontos szerepet kap a művek elemzése is. Kettőjük „párhuzamos élet(mű)rajzát” egy tanulmány vázolja fel. Végül kettő a filmes feldolgozásokról szól.

Bízunk abban, hogy ez a kötet Pavese és Vittorini magyar recepciójában egy új korszak nyitánya lesz.

Pál József